

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansdepartementet

Yttrande över promemorian Stämpelskatt vid förvärv av fast egendom och tomträtter som görs vid delning av aktiebolag genom separation

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen föreslås att stämpelskatt ska tas ut vid förvärv av fast egendom eller tomträtter genom den nya bolagsrättsliga delningsformen delning genom separation.

I promemorian föreslås vidare följdändringar i kupongskattelagen (1970:624) och i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter (stämpelskattelagen) med anledning av föreslagna ändringar i aktiebolagslagen (2005:551), förkortad ABL.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen uppges att utredningen om bolags gränsöverskridande rörlighet inom EU lämnar i sitt betänkande *Bolags rörlighet över gränserna (SOU 2021:18)* förslag till hur Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2121 om ändring av 2017 års direktiv vad gäller gränsöverskridande ombildningar, fusioner och delningar (2019 års direktiv) ska genomföras i svensk rätt. Direktivet är ett led i arbetet att harmonisera medlemsstaternas nationella lagstiftning på bolagsrättens område. I betänkandet föreslås bland annat nya associationsrättsliga regler om delning av aktiebolag. Förslaget uppges bland annat innebära att de två nuvarande delningsformerna i 24 kap. 1 § ABL, fullständig delning och partiell delning, kompletteras med en ny typ av delning som benämns delning genom separation.

Det uppges att en delning genom separation innebär att en del av det överlåtande bolagets tillgångar och skulder övertas av ett eller flera bolag utan att det överlåtande bolaget upplöses. Vid en delning genom separation kan exempelvis fast egendom eller tomträtter förvärvas av ett aktiebolag från ett annat. Stämpelskatt ska betalas till staten vid vissa typer av förvärv av fast egendom och tomträtter. Bland annat är förvärv av fast egendom genom köp eller byte skattepliktiga. Även förvärv av fast egendom som görs genom partiell delning är skattepliktiga. I Finansdepartementets nu remitterade promemoria behandlas frågan om hur ett förvärv som görs genom delning genom separation ska bedömas ur ett stämpelskatte- rättsligt perspektiv.

Det uppges att som en följd av förslaget om att införa delning genom separation i aktiebolagslagen föreslår utredningen en ny lydelse av 24 kap. 1 § samma lag. Enligt förslaget ska bestämmelsen om partiell delning regleras i paragrafens tredje stycke i stället för som tidigare i paragrafens andra stycke. Av denna anledning föreslås också att stämpelskattelagens och kupongskattelagens hänvisningar till paragrafen ändras.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets bakgrund och syfte är godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen uppges att det av 4 § första stycket 4 stämpelskattelagen framgår att förvärv av fast egendom är skattepliktiga om de sker genom partiell delning eller en åtgärd enligt utländsk lagstiftning som motsvarar sådan delning. En fråga som förslagsställaren ställt sig är om även förvärv av fast egendom och tomträtter genom det nya delningsförfarandet delning genom separation ska vara stämpelskattepliktiga. Förslagsställaren uppges att delning genom separation har stora likheter med en partiell delning både sett till de formella förutsättningarna för att genomföra delningsförfarandena och deras rättsverkan. När det gäller de formella förutsättningarna krävs till exempel i båda fallen att en delningsplan ska upprättas, de deltagande bolagens revisorer ska granska delningsplanen och det överlåtande bolaget ska ansöka hos Bolagsverket om tillstånd att verkställa delningsplanen. När det gäller rättsverkningarna innebär, enligt förslagsställaren, de båda förfarandena att äganderätten till en fastighet eller en tomträtt kan gå över till ett övertagande bolag mot ersättning samtidigt som såväl överlåtande som övertagande bolag lever vidare efter transaktionen.

Förslagsställaren anser att dessa likheter, i synnerhet avseende rättsverkan, talar för att förfarandena bör behandlas lika när det gäller skyldigheten att betala stämpelskatt. Den skillnad som finns mellan de två delningsformerna – att delningsvederlaget (ersättningen) vid delning genom separation lämnas till det överlåtande bolaget i stället för till det överlåtande bolagets aktieägare – leder, enligt förslagsställaren, inte till en annan bedömning.

Det uppges att om förvärv av fastigheter genom delning genom separation inte skulle vara stämpelskattepliktigt skulle det delningsförfarandet kunna användas som ett fördelaktigt alternativ till andra, stämpelskattepliktiga överföringar av fast egendom eller tomträtt, vilket skulle kunna riskera att skattebasen urholkas. Förslagsställaren bedömer därför att förvärv av fast egendom eller tomträtter genom delning genom separation bör vara stämpelskattepliktiga.

Utöver detta uppges att förslagsställaren övervägt om det krävs en förändring av bestämmelserna om underlag för stämpelskatt. Skälen till bedömningen finns redovisade i konsekvensutredningen. Slutligen görs bedömningen att några alternativa lösningar än att inkludera delning genom separation som ett stämpelskattepliktigt förvärv i stämpelskattelagen har inte ansetts vara relevanta.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av alternativa lösningar och effekterna av om ingen reglering kommer till stånd är godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen uppges att förslaget berörs av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2121 om ändring av 2017 års direktiv vad gäller gränsöverskridande ombildningar, fusioner och delningar. Det framgår att utredningen *Bolags rörlighet över*

gränserna (SOU 2021:18) i sitt betänkande har lämnat förslag i syfte att genomföra EU-direktivet i svensk rätt. Vidare att direktivet är syftar till att harmonisera medlemsstaternas nationella lagstiftning på bolagsrättens område. I betänkandet föreslås bland annat associationsrättsliga regler om delning av aktiebolag.

Det framgår att förslaget i promemorian kompletterar betänkandets förslag och att det bedöms vara förenligt med det EU-rättsliga regelverket.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen uppges att de föreslagna bestämmelserna i stämpellagen och kupongskattelagen bör träda ikraft samtidigt som den av utredningen föreslagna bestämmelsen i 24 kap. 1 § ABL, vilket innebär att de bör träda ikraft den 31 januari 2023. Ändringen i stämpelskattelagen föreslås tillämpas första gången i fråga om förvärv som görs efter den 30 januari 2023. Ändringen i kupongskattelagen föreslås tillämpas första gången i fråga om utbetalning av delningsvederlag till aktieägare som görs efter den 30 januari 2023. Förslagsställaren uppger att det inte har bedömts nödvändigt att ta några andra hänsyn gällande tidpunkten för ikraftträdandet.

Avseende behov av speciella informationsinsatser uppges att det bedöms vara tillräckligt att information om den nya bestämmelsen inkluderas av inskrivningsmyndighet i annan information som rör uttag av stämpelskatt vid förvärv av fast egendom eller tomträtter och i övrig information om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2121 om ändring av 2017 års direktiv vad gäller gränsöverskridande ombildningar, fusioner och delningar.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen uppges de företag som berörs är de där äganderätten till en fastighet överförs från ett företag till ett annat genom det nya delningsförfarandet delning genom separation. Förslagsställaren bedömer att ett fåtal aktörer påverkas av förslaget. Det uppges att enligt uppgifter från Lantmäteriet gjordes 153 förvärv av fast egendom eller tomträtter genom partiell delning under 2021. Förslagsställaren uppger att det är frivilligt för företag att överlåta och förvärva fast egendom och företagen kan själva välja vilken överlåtelseform som är lämplig.

Det uppges att i betänkandet SOU 2021:18 framgår att det under perioden 2015 till 2019 årligen registrerades 40 till 50 inhemska delningar hos Bolagsverket enligt gällande regelverk. Förslagsställaren anser det dock vara svårt att utifrån de uppgifterna dra några slutsatser kring hur många företag som kan beröras av förslaget. Det uppges dels bero på att alla delningar som görs idag inte behöver inkludera överlåtelse av fastighet, dels på att delningarna både kan vara fullständiga eller partiella. Det uppges endast vara i det senare fallet som förvärv av en fastighet är stämpelskattepliktigt. I betänkandet framgår vidare att Bolagsverket inte har kunnat ge någon preciserad prognos om det förväntade årliga antalet ansökningar om gränsöverskridande delningar. Myndigheten bedömer dock att det inte kommer att röra

sig om några större volymer och inte fler än ansökningarna om tillstånd till gränsöverskridande fusioner. Det uppges att under 2015 till 2020 genomfördes mellan 25 och 30 gränsöverskridande fusioner per år. Alla gränsöverskridande delningar behöver dock inte inkludera en överlåtelse av fastighet, vilket innebär att antalet företag som kan påverkas av förslaget är lägre än 25 till 30.

Förslagsställaren uppger att utifrån ovan redovisade uppgifter är det inte möjligt att analysera vare sig storleken på de företag som kan komma att påverkas eller vilka branscher som företagen är verksamma i. Bedömningen görs likväl att det sannolikt handlar om större än om mindre företag.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av berörda företag utifrån antal och storlek är tillräcklig och därmed godtagbar och att avsaknaden av redovisning av bransch utifrån förutsättningarna i detta ärende också är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen uppges att de överlåtelsemöjligheter som finns idag är förknippade med administrativa kostnader för företagen. Dessa uppges förutom skatter och avgifter, också utgöras av den tid företagen behöver avsätta för att sätta sig in i relevanta regelverk och genomföra överlåtelseerna. De administrativa kostnaderna, inklusive tidsåtgången för företagen, för att överlåta fastigheter genom delning genom separation bedöms vara desamma som för övriga överlåtelseförfaranden. Dessa kostnader bedöms därför vara oförändrade till följd av förslaget.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets administrativa kostnader är godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen uppges att förslaget ger företagen en ny omstruktureringsmöjlighet, som kan användas för att låta äganderätten till en fastighet övergå från ett företag till ett annat. Förslagsställaren gör bedömningen att fast egendom eller tomträtter som kommer att förvärfvas genom delning eller separation idag förvärfvas genom partiell delning eller något annat stämpelskattepliktigt förvärf till exempel köp. Möjligheten att använda delningsförfarandet delning genom separation bedöms inte ge upphov till ett förändrat antal förvärf av fast egendom eller tomträtter än vad som sker med nuvarande regler. Stämpelskattereglerna bedöms inte komma att vara avgörande för företagens beslut att göra ett förvärf av fast egendom genom delning genom separation.

Förslaget bedöms inte medföra några andra kostnader för företagen än de skatter och avgifter samt tidsåtgång som redan finns för övriga överlåtelseförfaranden. Förslaget bedöms heller inte medföra behov av förändringar i företagens verksamhet.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets andra kostnader och påverkan på företagens verksamhet är godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen uppges att det är rimligt att liknande överlåtelseförfaranden för fast egendom omfattas av samma skatteregler. Om överlåtelse genom delning genom separation

inte skulle vara stämpelskattepliktiga hade detta, enligt förslagsställaren, kunnat påverka konkurrensförhållandena mellan företagen negativt, då stämpelskatt skulle erläggas i vissa fall men inte i andra. Det uppges att med förslaget blir förutsättningarna för företagen i detta avseende istället lika. Vidare uppges att en ordning där vissa överlåtelseförfaranden är skattefria riskerar att urholka skattebasen. I det här fallet hade delning genom separation kunnat användas som ett fördelaktigt alternativ till andra, stämpelskattepliktiga överföringar av fast egendom eller tomträtt.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag är godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredningen uppges att förslaget inte ger upphov till någon ytterligare påverkan än den som redan redovisats.

Regelrådet har i sin granskning heller inte kunnat identifiera någon ytterligare påverkan och finner därför att redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen uppges att förslaget inte innehåller några särskilda regler för små företag och bedöms heller inte behöva det. Vidare uppges att det är frivilligt för såväl stora som små företag att använda delningsförfarandet delning genom separation.

Regelrådet finner att förslagsställarens redovisning av särskild hänsyn till små företag vid reglernas utformning är tillräcklig och därmed godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet kan konstatera att förslagsställarens redovisning är godtagbar i alla avseenden.

Regelrådet finner därmed att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 30 juni 2022.

I beslutet deltog: Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av: Annika LeBlanc

Claes Norberg
Ordförande

Annika LeBlanc
Föredragande